EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

PROZATÍMNÍ ZNĚNÍ
2005/2175(INI)

30. 11. 2005

NÁVRH ZPRÁVY

s návrhem doporučení Evropského parlamentu Radě o hodnocení evropského zatýkacího rozkazu
(2005/2175(INI))

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpravodajka: Adeline Hazan

PR_INI_art114

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU RADĚ 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....7

NÁVRH DOPORUČENÍ RADĚ (B6-0455/2005).....8

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU RADĚ

o hodnocení evropského zatýkacího rozkazu
(2005/2175(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na návrh doporučení Radě, který předložila Adeline Hazan za skupinu PSE o hodnocení evropského zatýkacího rozkazu (B6-0455/2005),

– s ohledem na Amsterodamskou smlouvu, v jejímž textu byl poprvé uveden cíl vytvořit evropský soudní prostor,

– s ohledem na závěry vrcholné schůzky v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999, které stanovily zásadu vzájemného uznávání jako základní kámen soudní spolupráce,

– s ohledem na své usnesení ze dne 6. února 2002 o návrhu rámcového rozhodnutí Rady o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy[1],

– s ohledem na rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/JAI ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy[2],

– s ohledem na zprávu Komise založenou na článku 34 rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (KOM (2005)0063),

– s ohledem na rozsudky ústavních soudů Polska (27. dubna 2005), Spolkové republiky Německo (18. července 2005) a Kypru (7. listopadu 2005) a na různá probíhající řízení, zejména před belgickým rozhodčím soudem (Cour d´arbitrage),

– s ohledem na parlamentní setkání, která se konala ve dnech 17. a 18. října 2005 na téma zlepšení parlamentní kontroly a soudní a policejní spolupráce v Evropě a na nichž se sešla stovka poslanců národních parlamentů a členové Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

– s ohledem na čl. 114 odst.1 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A6-0000/2005),

A. vzhledem k tomu, že evropský zatýkací rozkaz je svou podstatou velmi novátorský a příkladný pro rozvoj soudní spolupráce a posílení vzájemné důvěry, a k jeho přímému dopadu na veřejné svobody,

B. vzhledem k tomu, že první hodnocení provedené Komisí ukazuje, že se evropský zatýkací rozkaz osvědčil ve srovnání s mechanismem vydávání, který je pomalý, těžkopádný a v současné době překonaný; vzhledem k tomu, že evropský zatýkací rozkaz také umožňuje

[1] Úř. věst. C 284, 21.11.2002, s. 193
[2] Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1

snížit nebezpečí, že by předběžně zadržená nebo odsouzená osoba unikla před spravedlností z důvodu „soudní svrchovanosti“, a umožňuje tak účinněji potírat organizovaný zločin nebo terorismus,

C. vzhledem k tomu, že charakter evropského zatýkacího rozkazu je na rozdíl od postupu vydávání nepolitický,

D. vzhledem ke zjevnému úmyslu několika členských států zachovat prvky tradičního systému vydávání (kontrola oboustranné trestnosti, zásahy politické moci do soudního řízení) nebo dokonce rozšířit důvody zamítnutí, které odporují ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI o např. politické důvody, důvody národní bezpečnosti nebo důvody založené na dodržování základních práv,

E. vzhledem k praktickým překážkám, které se objevily v souvislosti se zaváděním evropského zatýkacího rozkazu, zejména pokud jde o překlad, předávání nebo používání rozdílných formulářů, které jsou neslučitelné s požadavky evropského zatýkacího rozkazu,

F. vzhledem k obtížím spojeným s prováděním evropského zatýkacího rozkazu, které se v nedávné době objevily v některých členských státech (zejména v Německu), a k nutnosti harmonizovat vnitrostátní ústavní texty s rámcovým rozhodnutím 2002/584/JAI s cílem umožnit vydání státních příslušníků (zejména v Polsku a na Kypru),

G. obávaje se, aby zmíněné obtíže neměly za následek oslabení vzájemné důvěry a nevytvořily řetězovou reakci, která by zpochybnila zavedení evropského zatýkacího rozkazu jinými členskými státy, o čemž svědčí případ španělské „Audiencia Nacional“, která odmítla vydat španělské občany do Německa v návaznosti na rozhodnutí německého ústavního soudu, který odmítl uplatnit evropský zatýkací rozkaz na německé občany do doby, než bude přijat nový prováděcí zákon v souladu se základním zákonem,

H. připomínaje, že vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti založeného na vzájemné důvěře se nemůže uskutečnit bez alespoň částečného přiblížení vnitrostátních právních předpisů, jak zdůrazňuje Parlament ve svém usnesení ze dne 15. února 2005,

I. vzhledem k tomu, že hodnocení předložené Komisí se v této fázi týká pouze 24 členských států a musí být tedy v nejbližší možné době doplněno údaji týkajícími se Itálie, posledního členského státu, který provedl rámcové rozhodnutí 2002/584/JAI,

J. vzhledem k tomu, že problémy, s nimiž se při provádění setkaly členské státy, jsou převážně stejné povahy, jak vyplynulo z debat na parlamentních schůzkách, které se konaly ve dnech 17. a 18. října 2005, a vzhledem ke skutečnosti, že do budoucnosti bude posílená výměna informací a užší spolupráce mezi národními parlamenty a Evropským parlamentem nezbytná pro zajištění řádného provádění rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI a dalších, která se v současné době projednávají.

K. lituje, že v procesu schvalování evropského zatýkacího rozkazu je úloha Parlamentu, stejně jako kontrola Evropského soudního dvora, pokud jde o jeho provádění, značně omezena skutečností, že se jedná o nástroj třetího pilíře, který se zakládá na článcích 31 a 34 Smlouvy o EU,

L. vzhledem k tomu, že Smlouva o Ústavě pro Evropu obsahuje četná ustanovení týkající se soudní a policejní spolupráce v Evropě; vzhledem k tomu, že ustanovení týkající se zrušení „pilířů“ a začlenění postupů do práva společenství by svou povahou mohly posílit akceschopnost Evropské unie a demokratický a transparentní ráz přijatých rozhodnutí; zdůrazňuje, že tato část Smlouvy nepředstavovala důvod k diskusi, ani k odmítnutí během nedávných ratifikačních kampaní,

M. vzhledem k tomu, že je vhodné uplatňovat veškeré platné smlouvy a dále provést „propojení“ uvedené v článku 42 Smlouvy o EU,

1. dává Radě následující doporučení:

Provádění a praktické uplatnění

a) co nejdříve přijmout návrh rámcového rozhodnutí o určitých procesních právech při trestním řízení v celé Evropské unii se zřetelem k pozměňovacím návrhům, které Parlament předložil ve svém usnesení ze dne 12. dubna 2005[1]; toto opatření je nezbytné k zajištění stejné úrovně právní ochrany evropským občanům a díky zárukám, které obsahuje, umožní členskému státu, aby vydal svého státního příslušníka jinému členskému státu;

b) zajistit, aby členské státy při provádění rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI znovu nezavedly pro své státní příslušníky systematické ověřování oboustranné trestnosti, neboť to by narušilo účinnost evropského zatýkacího rozkazu a oslabilo zásadu vzájemné důvěry mezi členskými státy,

c) ujistit se, že žádný politický orgán nemůže zasahovat do procesu zavádění evropského zatýkacího rozkazu, neboť takové zasahování působilo problémy v postupu vydávání; připomíná, že v současnosti již ústřední orgán nesmí překročit svou úlohu, kterou je usnadňovat postup vydávání podezřelých či odsouzených osob;

d) dohlížet na to, aby obtíže, které v některých členských státech přetrvávají při uplatňování *ratione temporis* rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI, byly vyřešeny takovým způsobem, aby nebránily jejímu uplatňování těmi členskými státy, které toto rámcové rozhodnutí až doposud prováděly správně,

Hodnocení

e) zajistit ve spolupráci s Parlamentem, aby v rámci kompetencí obou rozpočtových orgánů měla Komise, jakožto strážkyně smluv, k dispozici prostředky nezbytné pro důkladné prověření kvality provádění,

f) provést koordinovaným způsobem a za podpory Komise objektivní, nestranné a důkladnější hodnocení obtíží, s nimiž se setkávají právníci v jednotlivých členských státech a doplnit jej o kvalitativní hodnocení provedeného na základě rozdělení evropských zatýkacích rozkazů podle typu trestného činu,

[1] Texty přijaté k tomuto datu, P6_TA(2005)0091.

g) vyvarovat se provádění několika souběžných průzkumů na toto téma, ačkoli Rada by mohla mít v úmyslu vypracovat svou vlastní studii, jelikož se jedná o opatření třetího pilíře,

h) pravidelně informovat a konzultovat s Evropským parlamentem a národními parlamenty o pokroku učiněném v souvislosti s uplatňováním evropského zatýkacího rozkazu a zahrnout je do procesu hodnocení ve smyslu článku III-260 Smlouvy o Ústavě pro Evropu,

Základní práva

i) dohlížet na to, aby nejednotné uplatňování evropského zatýkacího rozkazu (neodůvodněné provádění mnoha členskými státy bodů odůvodnění 12 a 13 rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI o základních právech) nevedlo k rozdílům podle toho, zda soudce vykonávajícího státu musí nebo nemusí ověřovat soulad evropského zatýkacího rozkazu se základními právy, ačkoli se tento dokument svou povahou zakládá na zásadě oboustranného uznání,

j) při provádění evropského zatýkacího rozkazu věnovat zvláštní pozornost otázce dodržování lidských práv a osobních svobod, čemuž by měla být nápomocna budoucí Agentura pro základní práva,

Účinnost a demokracie

k) co možná nejdříve aktivovat „přemostění“ uvedené v článku 42 Smlouvy o EU s cílem dát plně demokratický ráz opatřením přijatým v oblasti evropského soudního prostoru a zajistit jejich vyšší účinnost,

l) připravit revizi rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI za účelem rozšíření seznamu třiceti dvou trestných činů, pro které oboustranná trestnost není ověřována,

m) přezkoumat situaci občanů členského státu, kteří jsou vydáváni jiným členským státem třetí zemi, přičemž tato situace v současné době nespadá do působnosti rámcového rozhodnutí 2002/584/JAI; ačkoli členské státy tradičně odmítají vydávat své občany, může v tomto ohledu docházet k diskriminaci mezi evropskými občany; domnívá se, že by Komise měla předložit Parlamentu a Radě návrh v této věci;

2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto doporučení Radě a pro informaci také Komisi a vládám a parlamentům členských států.

VYSVÉTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

En présentant, au nom de la commission des libertés civiles, de la justice et des affaires intérieures, cette recommandation sur l'évaluation du mandat d'arrêt européen, votre rapporteur se fonde sur les résultats présentés par la Commission dans son rapport fondé sur l'article 34 de la décision-cadre du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et aux procédures. Je ne reviendrai pas ici sur les commentaires détaillés contenus dans les deux documents de travail présentés précédemment[1].

Les Rencontres parlementaires tenues à Bruxelles les 17 et 18 octobre derniers[2], qui ont rassemblé près d'une centaine de membres des parlements de l'Union et les membres de notre commission, ont permis, lors d'une séance spécialement consacrée au mandat d'arrêt européen, de faire le point sur les modalités de sa mise en oeuvre dans les différents Etats membres. Les débats ont montré à la fois les progrès réalisés par rapport au système classique d'extradition, mais aussi que de nombreuses difficultés subsistaient, soit en raison de choix de transposition contestables, sanctionnés parfois lors de contrôles de constitutionnalité des lois de transposition nationales, soit dans l'application pratique.

Sur la base des données actuellement disponibles, comme d'informations complémentaires reçues des Etats membres, d'organisations professionnelles et d'ONG, et tenant compte des débats des Rencontres parlementaires, votre rapporteur soumet donc à l'approbation de la commission LIBE et du Parlement les recommandations détaillées ci-joint,

Votre rapporteur attend avec intérêt les évaluations actualisées que la Commission doit encore fournir pour l'Italie, puis pour l'ensemble des Etats membres en 2006, en souhaitant qu'elles comportent des données qualitatives plus détaillées qu'au stade actuel.

[1] PE 362.745 et PE 362.744.
[2] http://www.europarl.eu.int/comparl/libe/elsj/events/hearings/dafult_fr.htm

1. 9. 2005

NÁVRH DOPORUČENÍ RADĚ, (B6-0455/2005)

který v souladu s čl. 114 odst. 1 jednacího řádu

předložila Adeline Hazan

za skupinu PSE

o hodnocení evropského zatýkacího rozkazu

Evropský parlament,

– s ohledem na rámcové rozhodnutí ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech vydávání mezi členskými státy,

– s ohledem na zprávu Komise (KOM 2005/63) založenou na článku 34 rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech vydávání mezi členskými státy,

– s ohledem na nedávné rozsudky ústavních soudů Polska a Německa,

– v souladu s čl. 114 odst. 1 jednacího řádu,

1. dává Radě tato doporučení:

   a) zajistit, aby při provádění rámcového rozhodnutí členské státy pro své státní příslušníky znovu nezavedly systematické ověřování oboustranné trestnosti, neboť to narušuje účinnost evropského zatýkacího rozkazu a oslabuje zásadu vzájemné důvěry mezi členskými státy;

   b) věnovat pozornost tomu, že nebude-li evropský zatýkací rozkaz uplatňován jednotně (nebudou-li všechny členské státy provádět body odůvodnění 12 a 13 týkající se základních práv), hrozí, že vzniknou rozdíly podle toho, zda soudce vykonávajícího státu musí nebo nemusí ověřovat soulad evropského zatýkacího rozkazu se základními právy, ačkoli se tento dokument svou povahou zakládá na zásadě oboustranného uznání;

   c) zabývat se určitým trvalým vměšováním politických orgánů do postupu evropského zatýkacího rozkazu, vměšováním, které způsobilo problém při postupu vydání, i když v tomto případě ústřední orgán nesmí překročit svou úlohu, kterou je usnadňovat postup vydávání podezřelých či odsouzených osob;

   d) vzít v úvahu skutečnost, že v některých členských státech přetrvávají obtíže při uplatňování *ratione temporis* rámcového rozhodnutí, což fakticky představuje nebezpečí problémů při jeho uplatňování jinými členskými státy, které toto rámcové

rozhodnutí uplatňují správně;

e) dohlížet, aby byl s Evropským parlamentem pravidelně konzultován pokrok dosažený při realizaci evropského zatýkacího rozkazu;

f) dbát, aby se provádělo důkladnější objektivní a nestranné hodnocení obtíží, se kterými se právní odborníci při své činnosti setkají;

g) zabývat se otázkou, zda bude možné v budoucnu revidovat toto rámcové rozhodnutí tak, aby se rozšířil seznam 32 trestných činů, pro které oboustranná trestnost není ověřována;

h) dbát na to, aby při uplatňování evropského zatýkacího rozkazu byla věnována zvláštní pozornost otázce dodržování lidských práv a osobních svobod;

2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto doporučení Radě a pro informaci také Komisi a vládám členských států.